

**Österåkers kommun
Utbildningsförvaltningen**

Datum: 2023-06-16
Ärende/nr: UBN 2023/0309

**Sammanfattande bedömning och beslut vid tillsyn av
fristående förskola i Österåkers kommun 2023.****Delegationsbeslut**

Österåkers kommun är tillsynsmyndighet för fristående förskolor. Tillsynsbesök i verksamheten ska mäta och ge svar på i vilken grad förskolorna når upp till de krav som ställs i styrdokumentet. Bedömningen görs i en fyrgradig skala enligt bifogade kriterier.

Datum för besöket	2023-06-08
Föregående besök	2019-09-13
Tillsynsbesök genomförs av	Erika Frangini
Sammanfattning	Aquarius montessori förskola är belägen i Österskär. I verksamheten finns det cirka 40 barn. Rektor och skolchef Camilla Nejdhammar är utbildad montessorilärare och innehar en förskollärarexamen och har arbetat inom förskola sedan 1994. Camilla är även utbildad rektor sedan 2018. Montessoripedagogiken genomsyrar verksamheten där de pedagogiska lek- och lärmiljöerna är tydligt indelade i montessoriområden med läroplanen i fokus. Detta gör att barnen på ett självklart och naturligt sätt äger sin dag på förskolan och sitt eget lärande. Materialet erbjuds på ett inbjudande sätt som väcker lust till att utforska och lära. Det finns en grundstruktur i den fysiska miljön vilket gör att pedagogerna vet hur de ska förhålla sig till materialet, utemiljön och lokalerna som är utformade som ”rum i rummen” där bord och stolar är anpassade efter barnen och pedagogerna finns nära och vägleder och erbjuder nya material utifrån barnens behov och intresse.

	Förskolan är ett föräldrakooperativ med en mycket engagerad föräldragrupp.
--	--

1. Normer och värden, förskolan erbjuder barnen förutsättningar att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande.

Observationer vid tillsynsbesöket

- Hur erbjuder förskolan barnen förutsättningar att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar? (Likabehandlingsplan, förhållningssätt, delaktighet, värdegrund)

Under observationerna blir det synligt att en gemensam värdegrund finns i pedagogernas förhållningssätt gentemot barn och material. Det är ett tillåtande klimat och förskolan bemöter alla individuellt och ser varje barn där de är och möter dem på deras nivå. Barnen presenteras för de olika miljöerna och materialet allt efter som och tar ansvar genom att "göra själva".

I år har förskolan arbetat med hållbar utveckling och har gått med i projektet Grön Flagg. En tvärgrupp har skapats med pedagoger från varje förskola som är med i förskolans Grön Flagg råd. Under flera träffar har de planerat och kartlagt förskolans behov, satt upp mål som förskolan ska arbeta med under läsåret. Sedan har de tillsammans med sina kollegor planerat hur arbetet ska genomföras och hur förskolan ska nå uppsatta mål.

Förskolan har en likabehandlingsplanen och lägger mycket tid på att lära känna alla barn på hela förskolan. Pedagogerna har ett gemensamt förhållningssätt på hela förskolan som utgår från läroplanen, barnkonventionen och montessoripedagogiken vilket ger dem möjlighet att möta barnet där barnet är just nu och utmana och vägleda. Genom reflektioner och observationer av barnens utveckling och behov utgår pedagogerna efter varje barns förutsättningar.

Bedömning 4

2. Omsorg, utveckling och lärande, förskolan främjar utbildning genom utforskande, nyfikenhet och lust att leka där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Observationer vid tillsynsbesöket

- **Hur främjar förskolan utbildning genom utforskande, nyfikenhet och lust att leka?**

Förskolans miljöer är uppbyggd med ”rum i rummen” indelade efter montessoripedagogikens olika områden. Lokalerna är ljusa, öppna och inbjudande och alla möbler och material är i barnens nivå vilket väcker lust till att lära och utforska. Det pedagogiska materialet finns tillgängligt och det finns en tydlig struktur i miljön och förhållningssättet gentemot varandra och materialet. Då möblerna är låga (bord, stolar, hyllor, diskbänkar) har pedagogerna en överblick och kan vägleda i undervisning, lek och aktiviteter. Miljön förändras utifrån barngruppens behov och pedagogerna byter ut material vartefter behov och intressen förändras. Barnens lust att lära och deras intresse är det som utformar verksamheten. De pedagogiska lek- och lärmiljöerna är skapade så att de ska utveckla barnens olika sinnen

- **Hur bidrar förskolan till att barnen utvecklar en förståelse för sig själv och sin omvärld.?**

Förskolan har fem ämnesområden:

Praktiska vardagsövningar, där barnen får arbeta med uppgifter som vi vuxna gör såsom putsa spegel, hållövningar, skruva lock på burkar, diska, sopa, mala kaffeböner, låsa lås, mm.

Sensoriskt material: där barnen får möjlighet att utveckla alla sina sinnen genom att lyssna på ljudsdosor, luktövning, arbeta med olika geometriska former, längdstavar, tyngder, känna på olika ytor mm.

Kulturmaterialet: världsdelspussel, djurpussel, klockan, flaggor mm.

Språkmaterialet: sandpapperbokstäver, rim och ramsor,

➤ Är förskolan lek-och lärmiljöer tillgänglig för alla?	bygga ord med det rörliga alfabetet, sångpåse, läslistor mm. Matematikmaterialet: sandpapperssiffror, längdstavar, addition med hjälp av lilla pärltrappan, matematikspel mm. Under en observation är det några barn som delar in geologiska perioder med hjälp av material som finns tillgängligt. Barnen lägger till djur och material som tillhör just den perioden Rektor anger att de tror på ett aktivt lärande där barnen får utforska och lära med alla sina sinnen. Det är viktigt att lärande är lustfylld och ser materialet som en komplettering till deras arbete, att kunna väcka barnens nyfikenhet och lust till att lära sig nya saker. Barnen reflekterar mycket över sitt lärande genom att pedagogerna uppmärksammar dem på vad de lärt sig. Pedagoger sätter ord på det barnet lärt sig vilket resulterar i att pedagogerna är där och bekräftar när barnen reflekterar över sitt lärande. Möblerna är låga (bord, stolar, hyllor, diskbänkar). Den öppna innemiljön gör att pedagogerna har en överblick och kan vägleda i undervisning, lek och aktiviteter. Förskolan arbetar utifrån Montessoris pedagogik där miljön har en mycket stor och viktig roll i verksamheten. Barnet ska kunna känna sig trygg i en stimulerande miljö och den ska vara väl förberedd och anpassad efter barnens behov, intressen och ålder. Miljön är anpassad efter barnen och är konstruerad på ett sätt som gynnar alla barn i olika åldrar och ska vara en plats där de kan utveckla en tilltro till sig själva.
--	---

- **Hur implementerar ni läroplanen, Lpfö 18 i er verksamhet och hur bedriver ni undervisning för att utmana och stimulera barns utveckling och lärande**

De pedagogiska lek-och lärmiljöerna är därmed tillgängliga och väcker nyfikenhet. Det finns en tydlighet i vad som förväntas av både barn och pedagoger när det kommer till utformningen av den pedagogiska miljön. Miljön är förberedd och varje barn har ett medinflytande och ansvar för miljön.

Rektor identifierar behoven av utveckling av undervisningen, dels genom Tyra-appen där all dokumentation läggs upp. Där kan man tydligt se hur förskolan arbetat mot egna uppsatta mål och mot förskolans läroplans mål genom en statistikmodul., avdelningsvis och individnivå. Statistiken visar tydligt vilka mål man arbetar bra med och vilka mål man behöver arbeta mer med för att utveckla verksamheten och undervisningen.

Genom dagliga observationer av barnen och dokumentationer ser pedagogerna vilka behov och intressen barnen har. I förskolans förberedda miljö med ämnesområden är det lätt att se och följa barnens utveckling och pedagogerna kan på så sätt erbjuda dem mer utmanande material för att gå vidare.

Områdena i innemiljön återspeglar flera läroplansmål, barnkonventionen och montessoripedagogiken. Genom att skapa "rum i rummen" skapas undervisningstillfällen. Läroplanen blir också synligt i där flera ämnen knyts samman och skapar ett transdisciplinärt lärande

Pedagogerna lyssnar på barnen, handleder och vägleder dem och framhäver deras kunskaper inför varandra. Det är ett tillåtande klimat

Exempel på konkreta åtgärder som vidtagits de senaste 12 månaderna i syfte att utveckla verksamheten vid förskolan.	där barnen verkligen delar med sig av sina kunskaper och barnen vänder sig gärna till varandra för att få hjälp eller lösa ett problem vilket resulterar i ett kooperativt lärande. Förskolan behövde utveckla sitt arbete med digitalisering då de inte kommit igång riktigt i det arbetet. En pedagog på en av förskolorna har ett stort intresse och kunskap inom ämnet. För att sprida kunskapen vidare fick pedagogen på ett APT delge sin kunskap och ge sina kollegor tips och idéer för hur de kan utveckla sitt arbete. Genom att få ta del av kommunens statsbidrag för kvalitetshöjande insatser har förskolan kunnat köpa in olika material, projektor, Ipads förstoringsägg mm som har kommit till stor användning i detta arbete. Det fanns en del osäkerhet hos personalen om hur vi ska dokumentera, reflektera och utvärdera. Förskolan har under året haft tvärgrupper med personal från varje förskola där man tillsammans samtalar om syftet med dokumentation, innehåll och hur det ska ligga till grund för det systematiska kvalitetsarbetet. Detta har uppskattats av personalen och de har fått mer kunskap och trygghet i sitt arbete med dokumentation.
Bedömning 3	

3. Barns inflytande, förskolan erbjuder barnen förutsättningar att uttrycka sina tankar och åsikter för att kunna påverka sin situation.

Observationer vid tillsynsbesöket ➤ Hur erbjuder förskolan förutsättningar för barnen att uttrycka sina tankar och åsikter för att kunna påverka sin situation? Hur tar ni tillvara på barnens olika intressen och behov?	Hela förskolan visar tydligt att barnen har mycket inflytande över sin dag på förskolan. Barnen väljer själva vad de vill leka och lära inom de olika områdena och bland det rika utbud av material som finns. Personalens
---	---

	förhållningssätt ger alla barn inflytande över sin utbildning på förskolan. Barnens intressen fångas upp och skapar lärandesituationer där barnen utmanas både enskilt och i grupp där de får prova sina idéer för att se konsekvenser och vidareutveckla processen. Rektorn beskriver att barnens synpunkter och åsikter är så viktiga för dem. Pedagogerna finns som handledare för barnen och ska hjälpa och stötta dem i alla lägen, men barnen visar dem vägen. Barnen bestämmer själva vad de vill arbeta med under dagarna hos. De tror på att om barnet själv får välja sin aktivitet blir lärandet mer lustfyllt än om vi vuxna bestämmer över barnet, frihet inom ramar. Materialet är barnens och så länge de handskas med det väl, att inte göra sönder det eller skada andra får de arbeta med det utifrån sin fantasi och föreställningsförmåga. Barnen får vara delaktiga i beslutet kring utflykter, välja luciasånger, sånger till sommarfesten, ta mat själva och bestämma vad de vill ha, innehåll på samlingar, och välja sina olika aktiviteter/arbeten på förskolan. Reflektionsmöten är grunden för planeringen och det systematiska kvalitetsarbetet. Barnen har inflytande över verksamhetens innehåll och arbetssätt genom att pedagogerna observerar, lyssnar in barnen och fångar upp barnens intressen. Pedagogerna intervjuar och reflekterar tillsammans med barnen och det systematiska kvalitetsarbetet bidrar också till barnens inflytande eftersom det synliggör barnens intressen och lärande. Förskolans miljöer är öppna och tillåtande både inne och ute. Genom att pedagogerna lyssnar in barnens intressen och viljor och aktivt arbetar
--	--

	med reflektioner och demokratiska val tas barnens olika intressen och behov tillvara på. Lärandet sker tillsammans med pedagoger och barn där pedagogen vägleder och lärandeobjektet är centralt.
Bedömning 4	

4. Förskola och hem, förskolans arbete med barnen sker i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen.

Information inhämtad vid tillsynsbesöket ➤ Hur skapar ni förutsättningar för ett samarbete mellan förskola och hem på ett förtroendefullt sätt? ➤ Hur ofta har ni utvecklingssamtal? ➤ Har ni föräldramöten?	Pedagogerna skapar en tillitsfull relation till vårdnadshavare genom att bemöta vårdnadshavare individuellt. Förskolan informerar vårdnadshavare via Tyra-appen. Där lägger de upp inlägg i bloggen flera gånger i veckan. Barnen har sin egen portfolio där bilder och dokumentation delas till vårdnadshavare. Vårdnadshavare har även en modul med barndokumentationer, där barnens utvecklingssamtal ligger. All information från styrelsen om föräldrakooperativet, händelser, verksamhetsplanering, mål mm läggs upp på Tyra-appen så att alla vårdnadshavare kan ta del av informationen. Vi erbjuder vårdnadshavare utvecklingssamtal varje termin och även föräldramöten minst 1 gång/år. Förskolan tillämpar föräldraaktiv inskolning. Det ger också föräldrarna en direkt inblick i verksamheten och skapar en naturlig dialog. Förskolan bjuder också in vårdnadshavare till en utbildning i montessoripedagogik.
Bedömning 4	

5. Övergång och samverkan, förskolan ska samverka med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet på ett förtroendefullt sätt för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

Information inhämtad vid tillsynsbesöket ➤ Vad har ni för rutiner för övergång och samverkan med skolan? Hur utbyter ni kunskaper och erfarenheter samt information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande?	Först skickar förskolan ut en lapp till alla vårdnadshavare om tillåtelse att de får prata och skriva om deras barn till skolan. Detta sker genom att båda vårdnadshavare skriver under en lapp med medgivande till förskolan. Om barnet ska gå i en kommunal förskola brukar skolan skicka ut ett dokument som både förskolan och vårdnadshavare fyller in och lämnar till skolan. Om det är en privat skola barnet ska gå till, har man oftast haft en muntlig dialog via telefon där förskolan har fått möjlighet att berätta lite om barnet så att det kan bli väl bemött och mottaget då det kommer till skolan. I samtalen utbyts kunskaper och erfarenheter samt information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling. De flesta barn börjar i närliggande skolor och känner till omgivningen.
Bedömning 4	

6. Uppföljning, utvärdering och utveckling, förskolans verksamhet dokumenteras kontinuerligt och systematiskt.

Information inhämtad vid tillsynsbesöket ➤ Hur ser verksamhetens systematiska kvalitetsarbete ut? Hur dokumenteras varje barns utveckling och lärande	Genom reflektioner kommer förskolan åt barnens lärande och innehållet i styrdokumentet så att verksamheten genomförs på ett tillfredställande sätt.
---	--

kontinuerligt och systematiskt i enlighet med läroplanens mål? ➤ Hur synliggörs barnens lärprocesser? (observation, intervju, reflektion)	Planeringen utgår från föregåendes termins utvärderingar. Personalen lämnar skriftligt in vad och hur de har arbetat mot verksamhetsmålen och de nationella målen. All dokumentation såsom planering, reflektion och utvärdering av verksamheterna dokumenteras av pedagogerna i Tyra-appen. Genom detta verktyg är det lätt för rektor att se hur pedagogerna arbetar och kan följa upp om det är något de behöver hjälp och stöttning med. På ledningsgruppsmötena som vi har 1 gång/vecka följer rektor upp verksamheterna tillsammans med enhetsansvariga på respektive enhet. Varje enhetsansvarig berättar om sina verksamheter och om hur arbetet flyter på och om vilka behov som finns och vad som behöver lägga mer fokus på. Rektor tar även del av personalens arbete genom Tyra-appen. Analysen utgår från vad rektor har sett utifrån pedagogernas dokumentation, möten med enhetsansvariga och genom att ha ett nära pedagogiskt ledarskap då rektor även är ute och arbetar i verksamheterna varje vecka. En dag i veckan arbetar rektor ute på förskolorna för att vara nära verksamheterna och få möjlighet att se alla barn, pedagoger och vårdnadshavare och vara med i verksamheten och se hur det fungerar och vad som behöver utvecklas och på så sätt få en förståelse för vilka behov som finns och vad som behöver göras. Genom att ha ett nära ledarskap, bra samarbetet i ledningsgruppen och med pedagogerna, vara väl insatt i pedagogernas arbete och dokumentation kan rektor se vilka behov som finns och vilka insatser som behöver göras för att kunna utveckla verksamheten. Rektor är med på
---	---

	styrelsemöten som hålls en gång i månaden. Under dessa möten rapporterar rektor genom ett skriftligt dokument om vilka behov det finns i verksamheterna och vad som behövs göra för att kunna driva utvecklingsarbetet vidare. Förskolan har ett väl fungerande samarbete där man tillsammans arbetar för att utveckla verksamheterna på bästa sätt för att kunna tillgodose både pedagoger, barn och vårdnadshavares olika behov. Förskolans verksamhet dokumenteras kontinuerligt och systematiskt. Pedagogerna använder sig regelbundet av mallar för att analysera aktiviteter och projekt, för vidare utveckling av verksamheten. Barnen kan följa sitt eget lärande genom bilder. Varje barns lärande inom respektive område dokumenteras i Tyra. Utvecklingssamtal genomförs med vårdnadshavare. Det finns reflektionsmallar för pedagoger för det systematiska kvalitetsarbetet och ligger till grund för verksamhetens utveckling och planering av fortsatt verksamhet. Genom reflektioner kommer förskolan åt barnens lärande och innehållet i styrdokumentet så att verksamheten genomförs på ett tillfredställande sätt.
Bedömning 4	

Beslut

Aquarius montessoriförskola är godkänd vid tillsyn 2023.

Erika Frangini
Sakkunnig förskola
Utbildningsförvaltningen
erika.frangini@osteraker.se

Bilaga

Österåkers kommun
Utbildningsförvaltningen

Kriterier för bedömning vid tillsynsbesök.

Normer och värden

- Förskolan påverkar och stimulerar barnen aktivt till att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar.
- Förskolan påverkar och stimulerar barnen aktivt till att visa hänsyn och hjälpa andra.
- Förskolan påverkar och stimulerar barnen aktivt till att utveckla förståelse för alla människors lika värde.
- Förskolan påverkar och stimulerar barnen aktivt till att visa respekt för allt levande och känna omsorg om sin närmiljö.

Omsorg, utveckling och lärande

- Förskolan erbjuder en miljö som utmanar och lockar till lek och lärande.
- Förskolan främjar lek, kreativitet och lärande i samspel mellan vuxna och barn.
- Förskolan erbjuder ett pedagogiskt innehåll som stimulerar och utmanar barnet.
- Förskolan erbjuder varierade arbetsformer.
- Förskolan erbjuder en trygg miljö grundad på omvårdnad och omsorg.

Barns inflytande

- Alla barn har reellt inflytande på verksamhetens innehåll.
- Barnens uppfattningar och idéer respekteras.
- Förskolan utvecklar barnens vilja att ta ansvar.
- Barnens behov respekteras och beaktas.

Förskola och hem

- Varje barn tillsammans med sina föräldrar får en god introduktion i förskolan.
- Förskolan ger föräldrarna möjligheter till delaktighet i verksamheten och inflytande över utvecklingssamtalens innehåll, utformning och genomförande.
- Vårdnadshavarna är delaktiga i utvärderingen av verksamheten.

Övergång och samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

- Förskolan ansvarar för att samverkan sker med personalen i förskoleklass, skola och fritidshem för att stödja barnens övergång till dessa verksamheter.
- Vid övergången till nya verksamheter ägnas särskild uppmärksamhet till de barn som behöver särskilt stöd.

Uppföljning, utvärdering och utveckling

- Förskolechefen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete på enhetsnivå.
- Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet är de nationella målen.
- Kvalitetsarbetet på enhetsnivå genomförs av förskollärare och övrig personal.
- Barnen i förskolan och deras vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.
- Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Bedömning

Bedömningen beskriver hur väl förskolan som helhet uppnår kriterierna för området.

1. Behöver åtgärdas omgående
2. Behöver åtgärdas
3. Kan utvecklas ytterligare
4. Mycket väl utvecklat